

Di sala pandemîyê ango sala 2020an de

ÇEND KOVAR BI ÇEND NIVÎSAN WEŞIYAN

Kovargerî karekî bi zehmet e, ji ber ku bi demê ve girêdayî ye û ji bo amadekirina kovarekê gelek kes (edîtor, nivîskar, mizanpaj û hwd.) ked û emekê didin û kovar ji gelek qonaxan ve derbas dibe. Ji ber pir sedeman hin caran kovar di demên xwe de dernakevin an ji ber hin pirsgerêkan dawî li weşanên xwe tînin.

Me wek Koma Kovargerên Kurd meraq kir, gelo di sala pandemîyê de ango sala 2020an bo kovargerîya Kurdî çawa derbas bû? Me da pey vê pirsê û me hin daneyên jimareyên kovarên ku di sala 2020an de hatine weşandin dan ber hev. Daneyên me ew bûn ku di sala 2020an de çend kovarên Kurdî çend jimar weşandine, di her jimarê de çend nivîs bi zimanê Kurdî (Kurmancî, Soranî û Zazakî) ne, çend nivîs bi zimanên biyanî ne.

Di vê xebatê de ji ber hin sedeman me mecbûr qada xwe ya xebatê bes bi hin kovarên li bakurê Kurdistanê sînordar kir.

Metoda xebata me ev bû; me bi nivîseke ku tê de pirsên jorîn hebûn ji berpîrsên kovaran re şandin û li gorî bersiv û agahiyên ku wan dan me ev rapor amade kir. Jixwe îdiayeke me nîn e ku me bi vê xebatê cih daye hemû kovarên li bakur. Lewra hin kovaran bersiv nedan, hin kovar ji ber pandemiyê neweşiyar an jî êdî dawî li weşanên xwe anîn.

Di vê raporê de em ê pêşî nameya ku me daxwaza agahîxwestinê ji kovaran kiribû parve bikin, pişt re bi tabloyekê daneyên ku me bidest xistine yek bi yek em ê destnîşan bikin.

Li gorî daneyên di destên me de di sala 2020an de 19 kovarên Kurdî 45 jimar weşandine. Di wan jimaran de bi tevahî 827 nivîs hatine weşandin. Bi kurtasî ji wan nivîsan; 617 heb bi Kurmancî, 47 heb bi Zazakî, 15 heb jî bi Soranî, bi giştî 679 nivîsên bi Kurdî hatine weşandin. Her wiha, 142 nivîs bi Tirkî, 5 nivîs bi Îngîlîzî, nivîsek bi Fransî, nivîsek bi Farisî, nivîsek bi Erebi, bi tevahî 150 nivîs bi zimanên biyanî hatine weşandin.

De kerem bikin daneyên me dan hev li jêr in.

		Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Fransî	Farisî	Erebi
					Kurmancî	Soranî	Zazakî					
1	Bar	4	Havîn 2020	19	18	-	1	-	-	-	-	-
2	Çandname	2	15.05.2020	19	19	-	-	-	-	-	-	-
3	Çandname	3	1.10.2020	12	12	-	-	-	-	-	-	-
4	Deng	117	Adar 2020	14	5	-	-	9	-	-	-	-
5	Deng	118	Heziran 2020	14	4	-	-	10	-	-	-	-
6	Deng	119	Îlon 2020	13	4	-	-	9	-	-	-	-
7	Deng	120	Çile 2020	15	6	-	-	9	-	-	-	-
8	Dilop	12	Rêbendan-Sibat, 2020	24	10	-	2	12	-	-	-	-
9	Dilop	13	Adar-Nîsan, 2020	26	13	-	-	13	-	-	-	-
10	Dilop	14	Gulan-Hezîran, 2020	23	12	-	-	11	-	-	-	-
11	Dilop	15	Temûz-Tebax, 2020	22	11	-	-	11	-	-	-	-
12	Dilop	16	Îlon-Cotmeh, 2020	24	11	-	-	13	-	-	-	-
13	Dilop	17	Mijdar-Berfanbar, 2020	22	8	-	-	14	-	-	-	-
14	Folklor Me	4	Zivistan	25	22	-	3	-	-	-	-	-
15	Folklor Me	5	Bihar	25	22	-	3	-	-	-	-	-
16	Folklor Me	6	Havîn	23	21	-	2	-	-	-	-	-
17	Folklor Me	7	Payîz	21	19	-	2	-	-	-	-	-
18	Folklor û Ziman	1	30 Nîsan 2020	9	6	1	2	-	-	-	-	-
19	Folklor û Ziman	2	31 Çirîya Pêşîn 2020	11	7	-	2	-	-	-	-	-
20	Kubar	3	2020	38	38	-	-	-	-	-	-	-
21	Kürd Araştırmaları	2	2020	13	1	1	-	9	1	-	1	-
22	Kürd Araştırmaları	3	2020	12	2	-	-	9	1	-	-	-
23	Kürd Araştırmaları	4	2020	13	2	-	-	10	1	-	-	-
24	Kurdiname	2	Bihar 2020	9	7	1	-	-	2	-	-	-
25	Kurdiname	3	Payiz 2020	10	8	1	1	-	-	-	-	-
26	Kurd'Înalco	2	Bihar 2020	20	15	4	1	-	-	1	-	-
27	Kurdiyât	1	Heziran-2020	5	5	-	-	-	-	-	-	-
28	Kurdiyât	2	Kanun-2020	8	6	-	-	2	-	-	-	1

29	Laser	6	2020	31	20	-	11	-	-	-	-	-
30	Nûbihar	150	Sibat 2020	36	35	-	1	-	-	-	-	-
31	Nûbihar	151	Gulan 2020	39	39	-	-	-	-	-	-	-
32	Nûbihar	152	Tebax 2020	33	33	-	1	-	-	-	-	-
33	Nûbihar	153	Mijdar 2020	33	30	-	3	-	-	-	-	-
34	PopKurd	6	Oca.20	13	13	-	-	-	-	-	-	-
35	PopKurd	7	May.20	13	13	-	-	-	-	-	-	-
36	PopKurd	8	Eyl.20	13	12	-	1	-	-	-	-	-
37	Psychology Kurdî	10	Oca.20	19	17	-	2	-	-	-	-	-
38	Psychology Kurdî	taybet	May.20	11	10	-	1	-	-	-	-	-
39	Psychology Kurdî	11	Eyl.20	17	15	-	2	-	-	-	-	-
40	Sînemaya Serbixwe	3	Salê du caran	30	27	1	1	1	-	-	-	-
41	Sînemaya Serbixwe	4	Salê du caran	9	8	-	1	-	-	-	-	-
42	Temaşe	1	Demsaî	19	17	1	1	-	-	-	-	-
43	Temaşe	2	Demsaî	21	15	3	3	-	-	-	-	-
44	Vejin	7	15.05.2020	10	8	1	1	-	-	-	-	-
45	Zend	27	2020	10	9	1	-	-	-	-	-	-
					617	15	47	142	5	1	1	1
				827	679	150						

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Bar (Wêje, Werger, Rexne)**Derbarê Kovarê de:** Bi helbest, werger û nivîsên çî rexneyî çî jî danasînê yê li ser wêjeyê weşana xwe didomîne.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngilîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
4	28.07.2020	19	18	1				

Kunyeya Kovarê:

Nav: Çadname

Derbarê Kovarê de: Li ser çand û jiyanê weşanê dike. Malpera wê jî heye.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
2	15.05.2020	19	19					
3	01.10.2020	12	12					

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Deng

Derbarê Kovarê de: Kovara Dengê di sala 1989an da li İstenbulê di çaroveya Weşanên Dengê da dest bi weşana xwe kir. Ev bû sê sal e berdewam derdikeve. Kovara Dengê bi kurdî û tirkî derdikeve. Cerna nivîsê zazakî jî tê da derdikevin. Bi taybetî li ser pirsê Kurd hur dibe. Her wisa jî derbarên pirsê demokrasiye, pirsê jinan, ciwanan, aboriyê, bêkariyê û wekî din cîh dide maqale, lêkolîn û hevpeyvînan. 2020'da ji ber koronayê her hejmar 1000 heb çapbûn. Heta niha 120 hejmar derketine.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
117	Adar 2020	14	5			9		
118	Heziran 2020	14	4			10		
119	Îlon 2020	13	4			9		
120	Çile 2020	15	6			9		

Kunyeya Kovarê:

Nav: Dilop

Derbarê Kovarê de: Kovara du mehî ya çand, huner û polîtîkayê

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	TevahîÇendNivîs	Kurdî			Tirkî
			Kurmancî	Soranî	Zazakî	
1	Adar-Nîsan, 2018	24	13			11
2	Gulan-Hezîran, 2018	27	16			11
3	Temûz-Tebax, 2018	27	18			9
4	Îlon-Cotmeh, 2018	26	14			12
5	Mijdar-Berfanbar, 2018	28	16		1	11
6	Rêbendan-Sibat, 2019	26	16			10
7	Adar-Nîsan, 2019	26	12		1	13
8	Gulan-Hezîran, 2019	26	13			13
9	Temûz-Tebax, 2019	28	15			13
10	Îlon-Cotmeh, 2019	22	12		1	9
11	Mijdar-Berfanbar, 2019	22	8		1	13
12	Rêbendan-Sibat, 2020	24	10		2	12
13	Adar-Nîsan, 2020	26	13			13
14	Gulan-Hezîran, 2020	23	12			11
15	Temûz-Tebax, 2020	22	11			11
16	Îlon-Cotmeh, 2020	24	11			13
17	Mijdar-Berfanbar, 2020	22	8			14
18	Rêbendan-Sibat, 2021	22	11		1	10

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Fêrname

Derbarê Kovarê de: Enstîtuya Kurdî ya Stenbolê di sala 2014an de ji bo mamoste û şagirtên xwe kovareke bi navê Fêrname yê derdixe. Di vê kovarê de di gel berhem û nivîsên xwendekar û mamosteyan, nivîsên der barê çand û hunera kurdî jî cih digirin. Her wiha di kovarê de di gel hîndarîyên fêkirina kurdî, der barê rê û rêbazên fêkirinê jî nivîs cih digire. Kesên ku nû hînê kurdî dibin dikarin bi alîkarîya vê kovarê xwendina xwe bi pêş bixin û çand û wêjeya kurdî nas bikin. Mijarên mîna remildank û xaçepirs jî di kovara Fêrnameyê de cih digirin. Nivîsên bi her sê zaravayên kurdî (kirmanckî, kurmancîya jorîn û kurmancîya jêrîn) di kovarê hene. Mamoste û xwendekarên kurdî dikarin ji vê kovarê sûdê wergirin, her wiha dikarin bi nivîsên xwe jî piştevanîya kovarê bikin. Heta niha 4 hejmarên kovara Fêrnameyê derketine. Piştî hejmar 4an formata Fêrnameyê hate guhertin û ji niha û pê ve tenê dê metnên xwendinê tê de hebin li gorî asta yekem, duyem û sêyem. Fêrname salane 2 hejmar jê derdikevin. Hejmareke wê biharê û ya din jî payizê tê derxistin.

Hejmar Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
-	-	-	-	-				

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Folkor û Ziman

Derbarê Kovarê de: Di çerçoveya folkora kurdî da mijarên wekî teorîyên folklorê, edebîyata gelêrî, adet û tore, bîr û bawerîyên gelêrî, zanyarîyên gelêrî, ferhenga herêmi, têgehên folklorê kurdî, xebatên meydanî û her wiha lêkolîn û nivîsên derbarê etnografyaya kurdî da û hwd dê bihên weşandin. Di çerçoveya xebatên zimanî da jî dê her cure mijarên têkildarî fonolojî, morfolojî, sentaks, morfosenaks, zimannasîya civakî (sosyo-linguîstîk), zimanzanîya îranî hwd cih bigirin. Di kovarê da dê nivîsên di forma gotar, werger, danasîna sempozyum, pirtûk û tezan da jî biweşin. Di bin banê Weqfa Mezopotamyayê (Diyarbakir) da tê weşandin.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
1	30 Nîsan 2020	9	6	1	2	-	-	-
2	31 Çirîya Pêşîn 2020	11	7	-	2	-	-	-

Kunyeya Kovarê:**Navê kovarê:** Folklor Me

Derbarê Kovarê de: Kovareka folklorî ye, temaya wê folklor e. Hejmara 1. di 21.03.2019ê da derket. Heta vêga 7 hejmar çap bûne. Hejmara 8. tê amadekirin. Cureyên nivîsên bi piranî ev in: berhevkarî, gotarên li ser folklorê û keresteyên folklorê. Nirxandina pirtûkên folklorê. Danasîna pirtûkên folklorê. Xaçepirsên derbarê folklorê da.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
Hejmara 4	Zivistan	25	22	-	3	-	-	-
Hejmara 5	Bihar	25	22	-	3	-	-	-
Hejmara 6	Havîn	23	21	-	2	-	-	-
Hejmara 7	Payîz	21	19	-	2	-	-	-

Kunyeya Kovarê:

Nav: Kubar

Derbarê Kovarê de: Kovara Kubarê kovareke li ser mode, tenduristî, zayendî yanê li derheqê mijarên girêdayî jiyane ye. Li ser internetê tê weşandin.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
3	2020	38	38					

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Kurd Araştırmaları (Lêkolînên Kurdî)**Derbarê Kovarê de:** Kovar bi gelek zimanan li ser çand, dîrok û mijarên civakî yê di derbarê kurdan de weşanê dike.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
1	2019	12	2	1		8	1	
2	2020	13	1	1		9	1	1
3	2020	12	2			9	1	
4	2020	13	2			10	1	

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Kurd'Înalco

Derbarê Kovarê de: Kovara Kurd'Înalcoyê bi xebata kurdên xwendekar derdiçe, ku li Parîsê dixwînin. Ev kovar, li dîyasporayê derdiçe, ji ber wê yekê taybetiyeke wê heye. Kesên ku di kovarê de dinivîsin, li gorî lêkolîn û hestîyarîya dûrbûna ji Welat dinivîsin. Ji ber vê yekê nikare bikeve nav beşa kovarên Bakûre Kurdistanê, lê belê cihê wê di nav beşa kovarên kurdî de ye.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Fransî
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
3	Bihar 2021	20	15	4	1			1

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Kurdiname

Derbarê Kovarê de: Ji alîyê mamosteyê beşa Kurdî ya Zanîngeha Dicle'yê Osman ASLANOĞLU va hat destpêkirin û tê meşandin. Kovara Kurdiname'yê li ser ziman, wêje, çand û dîroka Kurdî ye. Kovar akademîk û navnetewî ye. Kovar online e û li ser malpereke fermî a kovaran **dergipark.org.tr** weşana xwe dike. Hejmarên kovarê salê du caran bihar û payîzê derdikevin. Ger hewcedarî hebe jimarên zêde jî dikarin werin derxistin. Gotarên lêkolînî, werger û nirxandina pirtûkan tên qebûlîkirin. Gotarên bi zimanên Kurdî(hemû zarava), Tirkî, Îngîlîzî, Farsî, Erebî tên weşandin. Gotar herî kêr ji alîyê du hakemên kor va tên nirxandin. Gotarên kovarê li ser rêbaza APAyê tên nivîsandin. Weşandina gotaran bê pere ye. Ji zanîgehên cuda yên li Tirkîyeyê û li derva gelek mamoste di lîsteya hakemtîyê û şêwirînê da cih digirin.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
1	Payîz 2019	6	6	-	-	-	-	-
2	Bihar 2020	9	7	1			2	
3	Payiz 2020	10	8	1	1	-	-	-

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Kurdiyat**Derbarê Kovarê de:** Ji keram xwe li tabloya jêrê tenê çend nivîs û bi kîjan zimanê hatine nivîsîn binivîsin. Ne hewceyê navên nivîsan û hurguliyên din binivîsin tenê jimar bes in.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
1	Heziran-2020	5	5					
2	Kanun-2020	8	6			2		1

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Laser

Derbarê Kovarê de: Kovara Laserê ji alîyê xwendekarên Zanîngeha Çewlîgê, salê carekê bi kurmancî û zazakî tê amadekirin. Ji keram xwe li tabloya jêrê tenê çend nivîs û bi kîjan zimanî hatine nivîsîn binivîsin. Ne hewceyê navên nivîsan û hurguliyên din binivîsin tenê jimar bes in.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
6	2020	31	20	-	11	-	-	-

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Nûbihar

Derbarê Kovarê de: Nûbihar sê mehan carekê derdikeve. Sala 1992yan, di meha Çiriya Pêşin/Cotmehê de dest bi weşanê kiriye. Heta sala 2000î mehane derketiye. 2002yan de du salan navber daye weşana xwe, ji 2002yan pêve weka sê mehane weşana xwe dewam dike. Bêhtir nivîsên edebî (helbest, çîrok, ceribibîn) û nivîsên lêkolînî diweşîne.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
150	Sibat	36	35	-	1	-	-	-
151	Gulan	39	39	-	-	-	-	-
152	Tebax	33	33	-	1	-	-	-
153	Midar	33	30	-	3	-	-	-

Kunyeya Kovarê:**Nav:** POPKURD

Derbarê Kovarê de: Kovara me kovareke aktuel û li ser mijarên sînema, muzîk, şano, edebiyat, magazîn û mîzahê radiweste. Di Gulana 2018an da dest bi weşana xwe ya dijîtal kir û hejmara dawî ya 8an jî di Îlona 2020an da hate weşandin. Kovara me perîyodîk nîne û kengê amade bû der diçe. Di sala 2020an da 3 hejmar derketin. Hejmarên 6-7 û 8an me weşandin.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
PopKurd 6	01/2020	13	13					
PopKurd 7	05/2020	13	13					
PopKurd 8	09/2020	13	12		1			

Kunyeya Kovarê

Nav: Psychology Kurdî

Derbarê Kovarê de: Kovara Psychology Kurdî di sala 2016an de dest bi weşanê kiriye. Kovar li ser derûnnasiyê hûr dibe. Ji 4 mehan carekê diweşe û heya niha 11 hejmarên çapkirî û yek jî bi awayê online/pdf derxistiye. Herî dawî bi awayê çapkirî hejmara xwe ya 11an derketiye pêşberî xwendevananên xwe. Di sala 2020an de 3 hejmar belav kiriye.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
10	01 /2020	19	17		2			
Taybet	05 / 2020	11	10		1			
11	09 / 2020	17	15		2			

Kunyeya Kovarê:

Nav: Sînemaya Serbixwe

Derbarê Kovarê de:

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
3	Salê du caran	30	27	1	1	1		

Kunyeya Kovarê:

Nav: Temaşe

Derbarê Kovarê de: Bi giştî Sînemaya Kurdî û sînemaya cîhanê ye.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
1	Demsalî	19	17	1	1			
2	Demsalî	21	15	3	3			

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Vejîn

Derbarê Kovarê de: Kovara xwendekarên Kurdolojîyê ye. Ji ber ku kovara xwendekaran e jî bi avayekî sîstematîk dernakeve. Kovara me bi sê zaravayên(kurmancî, zazakî, soranî) Kurdî weşanê dike. Ji kerama xwe li tabloya jêrê tenê çend nivîs û bi kîjan zimanê hatine nivîsîn binivîsin. Ne hewceyê navên nivîsan û hurguliyên din binivîsin tenê jimar bes in.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
7	15.05.2020	10	8	1	1			

Kunyeya Kovarê:**Nav:** Zend

Derbarê Kovarê de: Kovara Zend yek ji wan kovarên pêşeng e ku di warê lêkolîn û zanistê de li Bakur derketîye. Zendê bi dirêjahîya temenê xwe yê weşanê mêvandarî li gelek rewşenbîrên kurd kirîye û bûye cîgeha nîqaşên zanistî li ser ziman û edebîyat û dîrok û çanda kurdan. Zend yekem car di sala 1994an de du hejmarên wê wek hejmarên ceribandîne derdikevin. Piştî di sala 1996an de bi awayekî perîyodîk dest bi derketîne dîke û heta 1998an 6 hejmarên wê derdikevin. Ji ber şert û mercên wê demê 6 sal navber dikeve weşana Zendê û di sala 2004an de dîsan derdikeve. Di sala 2004an de ji ber hin meseleyên resmî statûya wê ya resmî ji kovarê derbasî rêzepirtûkê dibe. Ji 2004an ve heta niha 27 hejmar derketine. Zend ji 1994an heta niha 35 hejmar derketîye. Zend hîna jî ji hêla Enstîtuya Kurdî ya Stenbolê ve salane du hejmar tê derxistin. Hejmareke wê biharê û ya din jî payizê tê derxistin.

Hejmara Kovarê	Dema Weşanê	Tevahî Çend Nivîs	Kurdî			Tirkî	Îngîlîzî	Zimanê Din
			Kurmancî	Soranî	Zazakî			
27	2020	10	9	1				